

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Vyhlásením prírodnej rezervácie (PR) Devínska Kobyla dôjde k zosúladeniu hraníc PR a SKUEV0280 Devínska Kobyla, a ku zvýšeniu stupňa ochrany v rámci lesných pozemkov - vymedzením zóny A s 5. stupňom ochrany na výmere 489,18 ha. Zóna B so 4. stupňom ochrany na výmere 162,38 ha bola navrhnutá na nelesných pozemkoch súčasnej národnej prírodnej rezervácie (NPR) Devínska Kobyla a na niekoľkých enklávach v rámci lesných pozemkov v rámci zóny A. Dôvodom pre zvýšenie stupňa ochrany je zabezpečenie priaznivého stavu viacerých lesných biotopov európskeho a národného významu.

Devínska Kobyla je chráneným územím od roku 1964. V súčasnosti je na výmere 101,12 ha vyhlásená NPR Devínska Kobyla, v rámci ktorej platí 4. stupeň územnej ochrany. NPR Devínska Kobyla má ochranné pásmo v šírke 100 m, v ktorom platí 3. stupeň územnej ochrany. Ide o ochranu prírodného komplexu najjužnejšieho výbežku Malých Karpát s mimoriadnymi botanickými, zoologickými, geologickými a paleontologickými hodnotami a s teplomilnými spoločenstvami rastlín s bohatým zastúpením chránených a ohrozených druhov. Na výmere 643,04 ha je územie európskeho významu SKUEV0280 Devínska Kobyla so 4. stupňom ochrany (v nelesnej časti) a s 2. stupňom ochrany (v lesnej časti). Tiež je súčasťou Chránenej krajiny Malé Karpaty vyhlásenej vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 64/1976 Zb., ktorou sa vyhlasuje chránená krajinná oblasť Malé Karpaty a v ktorej platí 2. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“).

Navrhovaná PR Devínska Kobyla sa prekrýva s územím európskeho významu SKUEV0280 Devínska Kobyla, ktoré bolo zaradené do národného zoznamu schváleného v roku 2004 vládou Slovenskej republiky a v roku 2008 schválené Európskou komisiou (EK), sú zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v znení neskorších predpisov a do rozhodnutia Komisie Európskej únie z 13. novembra 2007, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam lokalít európskeho významu v Panónskej biogeografickej oblasti (2008/26/ES) (Ú. v. EÚ L 12, 15.1.2008), pričom aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2023/239 z 26. januára 2023, ktorým sa prijíma štrnástá aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v panónskom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 36, 7.2.2023).

Zámer vyhlásiť PR Devínska Kobyla bol podľa § 50 zákona oznámený dňa 25. mája 2022 Okresným úradom Bratislava. K zámeru bolo doručených 37 pripomienok od 10 subjektov, tieto boli prerokované dňa 16. augusta 2022 a podrobné písomné vyhodnotenie bolo pripomienkujúcim subjektom oznámené listom Okresného úradu Bratislava z 8. septembra 2022.

Návrh nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Devínska Kobyla (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Predpokladané sú aj jednorazové výdavky na označenie hranice navrhovanej PR a jej zón v zmysle zákona a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 170/2021 Z. z.“) vo výške 1 601 €. Na miestach, kde je navrhovaný 5. stupeň ochrany, dôjde v dotknutých lesných porastoch k obmedzeniu bežného hospodárenia, ktoré budú kompenzované z rozpočtu verejnej správy formou finančnej náhrady v predpokladanej výške 52 724 €/rok. Reálna finančná náhrada bude vypočítaná súdnym znalcom v odbore lesníctvo.

Návrh nariadenia vlády nepredpokladá vplyv na sociálne prostredie, na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, informatizáciu spoločnosti a služby verejnej správy pre občana. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie a negatívny vplyv na podnikateľské prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa PR Devínska Kobyla. Celková výmera prírodnej rezervácie je 651,56 ha. Na výmere 643,04 ha je PR územím európskeho významu SKUEV0280 Devínska Kobyla so 4. stupňom ochrany (v nelesnej časti) a s 2. stupňom ochrany (v lesnej časti), lokalita bola zaradená do národného zoznamu území európskeho významu v roku 2004 a následne schválená Európskou komisiou.

Územie navrhovanej PR sa vymedzuje prostredníctvom príslušného okresu a katastrálneho územia, ďalej sa uvádza, kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica PR. Technickým podkladom na zápis priebehu hranice PR do katastra nehnuteľností je zjednodušený operát geometrického plánu. Pre potreby praxe budú grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica PR, uložené podľa miestnej príslušnosti na Okresnom úrade Bratislava. Ďalším zdrojom informácií o PR a o vymedzení jej hranice je Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam“), do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapisujú prírodné rezervácie po vyhlásení ich ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územia sú predmetom evidencie katastra nehnuteľností. V zmysle § 51 ods. 5 zákona okresný úrad na základe podkladov predložených MŽP SR vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude územie PR evidované jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií [kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „104 Prírodná rezervácia (národná prírodná rezervácia)“]. Hranica PR je vymedzená v prílohe č. 1. Ciele starostlivosti o PR, opatrenia na ich dosiahnutie a zásady využívania územia upravuje program starostlivosti o chránené územie podľa § 54 ods. 5 zákona.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravuje sa účel a predmet ochrany PR. Účelom jej vyhlásenia je zabezpečenie ochrany prirodzených procesov a umožnenie prirodzeného vývoja lesných spoločenstiev nachádzajúcich sa na tomto území, ako aj zabezpečenie priaznivého stavu predmetov ochrany prírodnej rezervácie a ochrana anorganických javov, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2.

Predmetom ochrany PR sú prioritné biotopy európskeho významu Ls 2.2 Dubovo-hrabové lesy panónske (* 91G0), Ls 3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (* 91H0), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Kr 6 Xerothermné kroviny (* 40A0), Pi 5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a báziických substrátoch (* 6110), Tr 1.1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte s významným výskytom druhov čeľade Orchidaceae (* 6210), Tr 2 Subpanónske travinno-bylinné porasty (* 6240), biotopy európskeho významu Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Sk 8 Nesprístupnené jaskynné

útvary (8310), Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Tr 1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210), Tr 5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190), biotopy národného významu Ls 2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské, Ls 3.51 Sucho- a kyslomilné dubové lesy, biotop prioritného druhu živočícha európskeho významu * spriadač kostihojový (*Euplagia (=Callimorpha) quadripunctata*), biotopy druhov živočíchov európskeho významu hubár jednorohý (*Bolbelasmus (=Bombelasmus) unicornis*), kováčik fialový (*Limoniscus violaceus*), netopier Bechsteinov/netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna/netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), netopier veľký/netopier obyčajný (*Myotis myotis*), biotopy druhov rastlín európskeho významu jazýčkovec jadranský (*Himantoglossum adriaticum* H.), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis* Wender.) ako aj ochrana anorganických javov, medzi ktoré patrí Sandberg, Abrázna (príbojová) jaskyňa, Kremencové skaly, Krasová tiesňava a kameňolom v litotamniových vápencoch.

Podľa § 2 ods. 2 písm. t) zákona prioritný biotop je biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe. Podľa § 2 ods. 2 písm. y) zákona prioritný druh je druh európskeho významu, ktorého ochrana je nevyhnutná vzhľadom na jeho malý prirodzený areál v Európe. Prioritný biotop a prioritný druh sú označené symbolom *. Biotopy európskeho významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 časť A k vyhláske č. 170/2021 Z. z. Biotop národného významu je označený v súlade s prílohou č. 1 časť B k vyhláske č. 170/2021 Z. z. Druhy rastlín európskeho významu a druhy rastlín národného významu sú označené v súlade s prílohou č. 4 časť A k vyhláske č. 170/2021 Z. z. a druhy živočíchov európskeho významu a druhy živočíchov národného významu sú označené v súlade s prílohou č. 5 časť A k vyhláske č. 170/2021 Z. z.

K § 3

Na území PR Devínska Kobyla platí v zóne A piaty stupeň ochrany podľa § 16 zákona a v zóne B štvrtý stupeň ochrany podľa § 15 zákona. Zóna A má výmeru 489,18 ha a zóna B má výmeru 162,38 ha. Ochranné pásmo PR podľa § 17 ods. 7 alebo 8 zákona neplatí.

Zákazy a obmedzenia podľa § 15 a § 16 zákona na území prírodnej rezervácie platia celoročne.

Výnimku môže v odôvodnených prípadoch udeliť orgán ochrany prírody (okresný úrad v sídle kraja) na základe stanoviska odbornej organizácie ochrany prírody.

V prípade existujúcich chodníkov je možné za činnosť, ktorá nie je v rozpore so záujmami ochrany prírody a predmetom ochrany navrhovanej prírodnej rezervácie a ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie ich prechodnosti, považovať prepíľovanie stromov padnutých na teleso chodníka, orez konárov zasahujúcich do profilu chodníka, výrub náletu drevín a vyžínanie v telese chodníka, ručná údržba priečneho profilu telesa chodníka, vyrezávanie stupňov (zásekov na bezpečný prechod) na

stromoch spadnutých do telesa chodníka; v prípade existujúcich značených turistických chodníkov aj spiľovanie odumretých stromov ohrozujúcich svojim pádom osoby pohybujúce sa na značenom turistickom chodníku. Spílené stromy budú následne odsunuté do porastu a ponechané na prirodzený rozklad. Udelenie výnimky je možné v zmysle § 29 ods. 4 písm. e) zákona.

V súlade s účelom vyhlásenia a manažmentom prírodnej rezervácie Devínska Kobyla, v súlade so záujmami ochrany prírody a z hľadiska zabezpečenia predmetov ochrany v tomto špecifickom území, je možné udeliť výnimku na regulačný lov raticovej zveri a súvisiace činnosti, zabezpečujúce predovšetkým bezpečný lov (presun, prevádzka a údržba poľovníckych zariadení pri zachovaní ich počtu v jednotlivých zónach, ako aj vnadenie a prikrmovanie zveri a organizovanie spoločných poľovačiek).

Predkladateľ považuje za potrebné vykonávať vyššie uvedené činnosti, ktorými v území navrhovanej prírodnej rezervácie Devínska Kobyla nedochádza k zmene prírodného prostredia, na základe povolenia výnimky v zmysle § 29 ods. 3 a ods. 4 zákona, a to vzhľadom na špecifickosť chráneného územia Devínska Kobyla, ktoré je izolované uprostred urbanizovaného územia, kde pri absencii prirodzených predátorov sú tieto činnosti potrebné pre dosiahnutie vybraných cieľov ochrany prírody.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú legisvakačnú lehotu navrhuje na 1. júla 2023. Dňom účinnosti nariadenia vlády stráca platnosť úprava Ministerstva kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 469/1986-32 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie Devínska Kobyla (čiastka 4/1986 Zb., Zvesti MŠ SSR a MK SSR, ročník 1986, zošit 6 z 30.6.1986).